

ÖNMŰVELÉS, KÖNYV- ÉS KÖNYVTÁRHASZNÁLAT

1-4. évfolyam

ÖNMŰVELÉS, KÖNYV- ÉS KÖNYVTÁRHASZNÁLAT 2 +024

Az Önművelés, könyv- és könyvtárhasználat tanterv az *Értékközvetítő és képességfejlesztő program (ÉKP)* keretei között az 1-10. évfolyam számára kimunkált, a NAT2012-höz igazított részletes tanterv. A tanterv és taneszközeit használhatják, választhatják azok az iskolák (pedagógusok), akik az *Értékközvetítő és képességfejlesztő program* és pedagógiája szerint dolgoznak. (Az itt közölt *Önművelés, könyv- és könyvtárhasználat* tanterv szerves folytatása az 5-8., illetve a 9-10. évfolyam számára kidolgozott tanterv.)

Az ÉKP tanterv, a NAT és a Kerettanterv viszonyának jellemzői

Az *Önművelés, könyv- és könyvtárhasználat* tanterv a Nemzeti alaptanterv **Informatika** műveltségterületre előírt követelményeket, továbbá a **Tanulás és Kommunikációs kultúra** kiemelt fejlesztési feladatok követelményeinek teljesítését teszi lehetővé. (Ez utóbbiban fogalmazódott meg a könyvtárhasználat meghatározó szerepe az önálló ismeretszerzésben és a forrásalapú tanulásban.) A tanterv követelményei szinte valamennyi műveltségterület követelményei között is megtalálhatók. A tanterv magában foglal további követelményeket is. Nevezetesen a *tömegkommunikációs csatornák* és az *iskolán kívüli különböző önművelési lehetőségek* megalapozását szolgáló ismeretszerzési-tanulási tevékenységeket. A tanterv a NAT műveltségi területek oktatásának *közös követelményei* közül a **Tanulás** és a **Kommunikációs kultúra** fejlesztésére helyezi a fő hangsúlyt. Ezen kívül segíti a **Hon- és népismeret** követelményeinek teljesítését is (bár erre elsősorban az értékközvetítő és képességfejlesztő program *Népismeret-néprajz*, valamint *Honismeret* és *Helytörténet* tantervei hivatottak). A tanterv néhány eleme megtalálható a **Magyar nyelv és irodalom** 1-4. évfolyamának tanterveiben. A tanterv jól hasznosítható a *szabadon tervezhető* órakeret összeállításakor.

A tanterv jellemzői

Az *Önművelés, könyv- és könyvtárhasználat* tanterv alapvető stratégiai célkitűzése a *hiteles információnyújtás* és a *többszoros ismeretszerzés*, továbbá a különböző érzékelési csatornákon a tanulókhoz eljutó *információk kezelésének* és *alkotó felhasználásának* elsajátítása. Azoknak az alapvető jártasságoknak és képességeknek a megalapozására törekszik, amelyek alkalmassá teszik a tanulókat a különböző tanulási-önművelési technikák elsajátítására, valamint az iskolán kívüli és túli önálló ismeretszerzésre és permanens önművelésre. A tanterv tananyaga három „támpillérre” épül: 1. *könyv- és könyvtárhasználatra*, 2. *tömegkommunikációs csatornák ismeretére és használatára*, valamint 3. *művelődési, művészeti és tudományos intézmények szolgáltatásainak igénybevételére*. A tanterv nagyrészt spirálisan, kisebb mértékben lineárisan építkezik. Az egyes évfolyamokon - bővülő tartalommal - az alábbi tananyagok szerepelnek: 1. könyvtárhasználat, önművelés, 2. dokumentumismeret, 3. könyvtári tájékoztató eszközök ismerete és használata, 4. a szellemi munka technikája.

A tanterv alkalmazásához szükséges feltételek

A tanterv hatékony alkalmazásához szükséges személyi feltételek közül kiemelten fontos a korszerű ismeretekkel rendelkező könyvtáros-tanár, aki szervezi, irányítja, összefogja a médiatári eszköztárra épülő önművelési tevékenységet. A követelményrendszer tantárgyközi jellegéből adódóan feltételezi a szaktanárok könyvtárinformatikai, médiaismereti alpműveltségét is. Az ismeretanyag elsajátítása általában nem külön órakeretben történik (természetesen így is lehet), hanem az egyes tantárgyak órakeretében. Nagyon fontos leszögezni, hogy a könyvtárhasználati követelmények elsajátítása, a tanulási önművelési kultúra megalapozása csak *korszerű, hatékonyan funkcionáló iskolai könyvtárban (médiatárban)* lehetséges, melynek főbb jellemzői: 1. korszerű személyi, tárgyi, működési feltételek; 2. magas színvonalú állomány (hagyományos és modern dokumentumok, ismerethordozók); 3. korszerű médiatári eszközök, könyvtártechnológia; 4. számítógépes eszközpark (multimédia); 5. differenciált könyvtári szolgáltatás; 6. széleskörű tájékoztatói lehetőség; 7. mindennapos könyvtári szolgáltatás (heti 22 óra nyitvatartás); 8. tömegkommunikációs eszközök könyvtári használatának biztosítása; 9. lehetőleg főállású iskolai könyvtáros működtetése.

ÖNMŰVELÉS, KÖNYV- ÉS KÖNYVTÁRHASZNÁLAT 3 +024**Az önművelés, könyv- és könyvtárhasználat tanulásának céljai az 1-4. évfolyamon*****Könyvtár használói, önművelői szokások, magatartás***

Tanulják meg a tanulók megkülönböztetni az iskolai könyvtár funkcionális tereit, tanulják meg használni a könyvtár főbb állományegységeit. Ismerjék meg a könyvtárhasználat szabályait, fogadják el és tartásukba a könyvtárban való viselkedés normáit. Tanulják meg igénybe venni az iskolai könyvtár alapvető szolgáltatásait. Tanuljanak meg információkat keresni nagyhírű (magyar, egyetemes) könyvtárakról. Ismerjék meg és tanulják meg használni a tömegkommunikációs csatornák adta információszerezés lehetőségeit. Szerezzenek információkat és tapasztalatokat művelődési, művészeti, tudományos intézményekről, tanulják meg igénybe venni szolgáltatásaikat. Tanuljanak meg tényeket, adatokat kiemelni, feljegyezni megadott információhordozók szöveges és képi közléseiből, tudják a felhasznált forrás főbb adatait megnevezni. Váljanak képessé olvasmányaikról, illetve egyéb dokumentumokról rövid tartalmi ismertetést készíteni, és ezekről vázlat alapján szóban vagy írásban beszámolni. Tanulják meg az elvégzett munkájukat értékelni. Tanuljanak meg szabályosan idézni a felhasznált szövegekből. Tanuljanak meg információt keresni a médiatár direkt és indirekt tájékoztató apparátusából. Tanuljanak meg iskolai feladataikhoz információt keresni a tömegkommunikációs csatornákból, modern ismerethordozókból és az iskolán kívüli önművelési formákból. Tanuljanak meg a hagyományos audiovizuális és a modern ismerethordozókból tényeket, adatokat lejegyezni és kiemelni, tanulják meg a felhasznált forrás bibliográfiai adatait megnevezni. Váljanak képessé a különböző tömegkommunikációs eszközökből szerzett információik szelektálására és felhasználására.

Könyv-, könyvtár- és médiahasználat az iskolai feladatok és egyéni problémák megoldásában

Tanulják meg megkülönböztetni a főbb dokumentumfajtákat formai és tartalmi jellemzőik alapján. Tanuljanak meg ismereteket meríteni megadott szempontok alapján a nyomtatott és audiovizuális dokumentumokból, valamint tömegkommunikációs műsorokból. Érzékeljék, hogy a technikai fejlődéssel az információk folyamatosan változó információhordozókon jelennek meg. Ismerjék meg a hagyományos dokumentumok és a modern ismerethordozók történetét. Ismerkedjenek meg a könyvkészítés hagyományos és modern technikájával, muzeális értékű, bibliofil kiadványokkal. Ismerjék meg a tömegtájékoztatás eszközeit, módszereit és technikáját. Legyenek tisztában a tömegtájékoztatás manipulálási lehetőségeivel. A különböző önművelési csatornákon szerzett ismereteiket, tapasztalataikat tanulják meg felhasználni az iskolai feladataik és egyéni problémáik megoldásában.

Információk, információhordozók keresése tájékoztató segédletekből

Feladataik, problémáik megoldásához tanuljanak meg kérdéseket megfogalmazni. Tanuljanak meg információkat keresni az életkoruknak megfelelő segédkönyvekből. Tanuljanak meg szerző és cím szerint keresni a betűrendes leíró katalógusban. Tanulják meg használni a tankönyvek és segédkönyvek irodalomajánlásait. Váljanak tájékozottá az egyes tudományágak alapvető direkt és indirekt tájékoztató eszközeiben. Tanuljanak meg tájékozódni az írott és elektronikus sajtóban, a kiadói katalógusokban, könyv-, AV- és egyéb hordozókon megjelenő újdonságlistákban.

A könyvtár és egyéb médiumok gyakorlati hasznának felismerése

Tapasztalataikon keresztül ismerjék fel és méltányolják a könyvtár gyakorlati hasznát. Az iskolai könyvtár rendszeres használatán túl szerezzenek tapasztalatokat a lakóhelyi közkönyvtárban. Tanulják meg, hogy a könyvtáron kívül milyen más információs forrásokból (tv, rádió, múzeum stb.) szerezhetnek ismereteket. Lássák be, hogy az új technológiákon alapuló informatikai eszközök kibővítik a hagyományos könyvtári tájékoztatás kereteit. Értsék meg és lássák be, hogy a tömegmédiumok ismerete és használata az önművelési kultúra fontos eleme és az igényes szabadidő-eltöltés része. Ismerjék meg lakóhelyük vagy annak környéke iskolán kívüli önművelési lehetőségeit. Látogassák rendszeresen lakóhelyük (régijók) művelődési-, művészeti, tudományos intézményeit, szerezzenek tapasztalatokat szolgáltatásairól. Lássák be és méltányolják, hogy a megfelelő szintű médiaműveltség és a művelődési, művészeti, tudományos intézmények szolgáltatásai kibővítik a hagyományos könyvtári tájékozódás kereteit, és nagyfokú válogatási szabadságot biztosítanak az egyén számára.

***Dokumentum-, és médiatári-ismeretek beépítése az iskolában tanult tantárgyak műveltséganyagába.
Tantárgyi integrációs lehetőségek***

Ismerjék meg és rendszeresen használják a Nemzeti alaptanterv egyes műveltségterületeihez tartozó – életkoruknak megfelelő – fontosabb alapidokumentumokat és modern ismerethordozókat (lexikonokat, enciklopédiákat, szótárakat, zsebkönyveket, tanácsadókat, gyakorlókönyveket, AV-eszközöket stb.). Szerezzenek tájékozottságot az egyes kultúrkörökbe tartozó fontosabb antológiákról, szemelvény-, és forrásgyűjteményekről, szépirodalmi-, és szaktárgyi sorozatokról. Gyűjtsenek adatokat, tényeket, szerezzenek ismereteket megadott iskolai feladatokhoz a médiatár hagyományos és modern ismerethordozóinak felhasználásával.

Ismerjék és tanulmányozzák rendszeresen az egyes műveltségterületek ismeretanyagához tartozó fontosabb újságokat (napilapokat, magazinokat) és folyóiratokat. Kísérjék figyelemmel az írott és elektronikus médiákban az iskolában megismert témakörökhöz kapcsolódó írásokat, műsorokat. Tanuljanak meg tájékozódni a könyv-, és médiapiac újdonságairól a tömegkommunikációs csatornák, valamint személyes tapasztalat útján (antikváriumokban, könyvesboltokban, videotékákban).

ÖNMŰVELÉS, KÖNYV- ÉS KÖNYVTÁRHASZNÁLAT 4 +024

Tanulási cél, tematikus tananyag, tanulási program, teljesítmény

1. évfolyam

Az önművelés, könyv- és könyvtárhasználat tanulásának céljai az 1. évfolyamon

Ismerkedjenek meg a tanulók az iskolai könyvtárral. Tanulják meg igénybe venni az iskolai könyvtár alapvető szolgáltatásait. Fokozatosan alakuljanak ki könyvtárhasználati szokásaik. Alakuljon ki a könyvtárhasználat magatartási normáihoz igazodó viselkedésük. Az egyes tantárgyak témáihoz tanuljanak meg mese- és képeskönyveket választani. Ismerjék meg a gyermekkönyvek alapvető tartalmi és formai jegyeit. Ismerkedjenek meg az életkoruknak megfelelő könyvtári tájékoztató eszközökkel. Az iskolai könyvtár rendszeres használata segítse őket önművelési szokásaik megalapozásában. Ismerjék fel, hogy az könyv- és könyvtárhasználat nagymértékben hozzájárul egyéni érdeklődésük kielégítéséhez. Szerezzenek alapvető tájékozottságot arról, hogy az iskolai könyvtáron kívül milyen más tömegkommunikációs és önművelési csatornákból szerezhetnek információkat. Tanuljanak meg tájékozódni az iskolán kívüli önművelési lehetőségekről. Ismerkedjenek meg a televízió és a rádió gyermekműsoraival.

	TEMATIKUS TANANYAG	TANULÁSI PROGRAM	TELJESÍTMÉNY	
			MINIMÁLIS	OPTIMÁLIS
I.	ÁLTALÁNOS KÖNYVTÁRHASZNÁLATI ISMERETEK, ÖNMŰVELÉSI LEHETŐSÉGEK	ÁLTALÁNOS KÖNYVTÁRHASZNÁLATI ISMERETEK, ÖNMŰVELÉSI LEHETŐSÉGEK TANULÁSA		
1.	<i>Az iskolai könyvtár</i>	<i>Ismerkedés az iskolai könyvtárral</i>		
1.1.	a könyvtár funkcionális terei (a kölcsönzés és a helyben olvasás szinterei), a könyvek elhelyezése (állományrészek), feliratok, eligazító táblák a könyvtárban, a szépirodalmi és ismeretközlő könyvek besorolása a polcokon (ABC, szakjelzet)	a könyvtár körbejárása, a funkcionális terek, állományrészek megfigyelése, feliratok leolvasása, megkülönböztető jelzések, színcsíkok megfigyelése, szépirodalmi és ismeretközlő könyvek besorolásának megfigyelése a polcokon	Segítséggel tud tájékozódni a könyvtárban.	Eligazodik a könyvtár főbb állományrészeiben. Hibátlanul el tudja mondani az ábécét. Betűrendbe tud sorolni 5 szót, amelyek között azonos kezdőbetűjű szavak is vannak.
1.2.	a könyvtárhasználat rendje, szabályai; a beiratkozás rendje; az olvasójegy, a tasak és a könyvkártya funkciója; a kölcsönzés rendje (kölcsönzési idő, kölcsönözhető példányszám, lejárat); a kézikönyvek, folyóiratok, katalógusok helyben olvasásának szabályai; a könyvtári viselkedés szabályai; a könyvek megóvása, könyvhigiéniája	ismerkedés a könyvtárhasználat rendjével és szabályaival; a könyvtárhasználat gyakorlása szerepjátékokban	Betartja a könyvtárhasználat szabályait és az elemi magatartási normákat.	Ismeri a könyvtárhasználat rendjét betartja a könyvtárhasználat szabályait.

ÖNMŰVELÉS, KÖNYV- ÉS KÖNYVTÁRHASZNÁLAT 5 +024

2.	<i>Irányított ismerkedés a nyomtatott sajtó gyermekeknek készült lapjaival, magazinok gyermekrovataival, a rádió és, televíziós gyermekműsoraival .</i>	<i>Ismerkedés a gyermeksjátóval, napilapok, magazinok gyermekrovatainak figyelése és olvasás, a rádió és a televízió gyermekműsorainak figyelése, a látottak, hallottak megbeszélése.</i>	Alkalmyszerűen forgatja a könyvtárban található napilapok gyermekrovatait, gyermekfolyóiratokat, megjegyzi a címüket. Olvasástudása szintjének megfelelően rövidebb írásokat elolvas. Gyakran nézi a televízió meseműsorait.	Rendszeresen lapozgatja és ismerkedik gyermekfolyóiratokkal, napilapok gyermekrovatait. Olvasás tudása szintjének megfelelően rövidebb írásokat elolvas. Rendszeresen figyelemmel kíséri a rádió és televízió korosztályának megfelelő gyermekműsorait
4.	<i>A művelődési ház, színház, mozi gyermekeknek szóló programjai</i>	<i>Tájékozódás a művelődési ház, a színház és a mozi gyermekeknek szóló programjairól, részvétel a programokon</i>		
4.1.	program, műsor, előadás	programkiválasztás, látogatás, a látottak feldolgozása	Alkalmyszerűen látogatja a művelődési ház, a színház vagy a mozi gyermekelőadásait, programjait.	Rendszeresen látogatja a művelődési ház, a színház és a mozi gyermekelőadásait, programjait.
4.2.	viselkedési normák a művelődési házban, a színházban és a moziban	a kívánatos viselkedési normák számbavétele, gyakorlása szerepjátékokban és intézménylátogatás során	A művelődési házban, a színházban és a moziban kívánatos magatartási normák nagy többségét be tudja tartani.	Maradéktalanul betartja a művelődési házban, a színházban és a moziban a kívánatos magatartási normákat.
II.	FELFEDEZŐ KERESÉS ÉLETKORNAK MEGFELELŐ INFORMÁCIÓHORDOZÓ KBAN	BEVEZETÉS AZ INFORMÁCIÓKERESÉS REJTELMEIBE AZ ÉLETKORNAK MEGFELELŐ INFORMÁCIÓHORDOZÓK SEGÍTSÉGÉVEL.		
1.	<i>Az írás anyagai, eszközei, könyvek régen és ma (kő, fém, agyag, selyem, papiros, irónád, lúdtoll, golyóstoll, agyagtábla, papirusztekercs, kódex, táblanyomatok)</i>	<i>Ismerkedés az írás anyagaival, eszközeivel és az emberiség első könyveivel</i>		
1.1.	írásfajták, könyvtípusok	régi írások, hordozófelületek, eszközök és könyvtípusok megfigyelése képekről, illusztrációkról; képek, illusztrációk gyűjtése régi írásokról, eszközökről, könyvekről	Képről felismer legalább egy régi írásfajtát és könyvet.	Fel tud sorolni, képről fel tud ismerni legalább ötféle régi írásfajtát, könyvet.
2.	<i>Kézikönyvek</i>	<i>Ismerkedés a kézikönyvekkel</i>		
2.1.	egy gyermeklexikon felépítésének, elrendezése (ABC-rend, előfej, szócikkek)	egy gyermeklexikon felépítésének, elrendezésének megfigyelése; szócikkek olvasása, keresése, betűrendbe sorolása	Felismeri és meg tudja nevezni a gyermeklexikont. Meg tud keresni egy címszót a gyermeklexikont egy kinyitott oldalán.	Ismeri egy gyermeklexikon felépítését. Megadott szócikket ki tud keresni egy gyermeklexikonból és fel tudja azt olvasni.
2.2.	egy képes gyermekenciklopédia	egy képes gyermekenciklopédia tanulmányozása;	Felismeri és meg tudja nevezni a tanult képes gyermekenciklopédiát.	A tanult képes gyermekenciklopédiából a tartalomjegyzék és a

ÖNMŰVELÉS, KÖNYV- ÉS KÖNYVTÁRHASZNÁLAT 6 +024

	elrendezése, tartalomjegyzéke, fejezetei	fejezetcímek, tartalomjegyzék olvasása, témák keresése a tartalomjegyzék alapján		fejezetcímek alapján meg tud keresni egy adott témát.
2.3.	vers- és mesegyűjtemények	ismerkedés vers- és mesegyűjteményekkel: tartalomjegyzék, névmutató, tanulmányozása	Tájékozódni tud a könyvtárban arról, hogy milyen vers-, mesegyűjtemények találhatóak a polcokon.	Vers- vagy mesegyűjtemény tartalomjegyzékéből ki tudja keresni a kiválasztott verset vagy mesét. Ismer legalább öt mesegyűjteményt és egy gyermekvers antológiát.
III.	FŐBB DOKUMENTUMFAJTÁK MEGKÜLÖNBÖZTETÉSE, TARTALMÁNAK ÉS ADATAINAK MEGÁLLAPÍTÁSA	ISMERKEDÉS A DOKUMENTUMFAJTÁKKAL, FORMAI ÉS TARTALOMI ADATAINAK MEGÁLLAPÍTÁSÁNAK MÓDJAIVAL		
1.	<i>A könyvtárban található különböző típusú dokumentumok (könyv, folyóirat, lemez, dia, hang- és videokazetta)</i>	<i>A könyvtárban található különböző típusú dokumentumok számbavétele, jellemzőik áttekintése</i>		
1.1.	a dokumentum tartalmi és formai jegyei	dokumentumok megfigyelése, azonosságok különbségek kiemelése, tartalmi-formai eltérések számbavétele	Meg tud nevezni legalább három fajta dokumentumot, melyet a könyvtárban látott.	Fel tud sorolni legalább öt fajta dokumentumtípust.
1.2.	a könyv címlapján szereplő fontosabb adatok (szerző, cím, kiadó)	a könyv címlapján szereplő fontosabb adatok megfigyelése, mesés- és verseskönyvek adatai leolvasásának gyakorlása	Egy könyvről le tudja olvasni a címét és az írójának a nevét.	Egy adott könyvről le tudja olvasni a legfontosabb adatait (szerző, illusztrátor, cím, mikor, hol jelent meg, terjedelem).
1.3.	információk a könyv tartalmáról (előszó, fűlszöveg, tartalomjegyzék)	tájékozódás képeskönyvek, mesegyűjtemények, ismeretközlő gyermekkönyvek tartalmáról a fűlszöveg, az előszó és a tartalomjegyzék alapján	Segítséggel tudja használni a tankönyvei tartalomjegyzékét.	Tájékozódni tud a könyv tartalmáról átlapozás és a tartalomjegyzék alapján. Könyvekben és újságokban meg tud keresni egy szöveget a tartalomjegyzék segítségével.
2.	<i>A könyvtárban található napilapok gyermekrovatai</i>	<i>A könyvtárban található gyermekfolyóiratok, valamint napilapok gyermekrovatainak számbavétele</i>		
2.1.	a gyermekfolyóiratok tartalomjegyzéke	gyermekfolyóiratok tartalomjegyzékének olvasása	Alkalomszerűen nézegeti a könyvtárban található gyermekfolyóiratokat, megjegyzi a címüket.	Három gyermekfolyóirat legfontosabb adatait le tudja olvasni (cím, szerkesztő, évfolyam, tartalom). Egy folyóirat-cikkről meg tudja állapítani a következő adatokat: címe, írójának neve, melyik folyóiratban, mikor jelent meg. Rendszeresen olvas gyermekfolyóiratokat.
2.2.	a napilapok gyermekrovatai	napilapok gyermekrovatainak olvasása	Alkalomszerűen nézegeti a könyvtárban	Egy újságcikkről meg tudja állapítani a következő adatokat:

ÖNMŰVELÉS, KÖNYV- ÉS KÖNYVTÁRHASZNÁLAT 7 +024

		található napilapok gyermekrovatait.	címe, írójának neve, melyik újságban, mikor jelent meg. Rendszeresen olvassa a napilapok gyermekrovatait.
IV.	A SZELLEMI MUNKA TECHNIKÁJA, AZ ÖNÁLLÓ ISMERETSZERZÉS	ISMERKEDÉS A SZELLEMI MUNKA TECHNIKÁJÁVAL, AZ ÖNÁLLÓ ISMERETSZERZÉS TANULÁSA	
1.	<i>Tartalmi tájékozódás vers-, mese- és szemelvénygyűjteményekben</i>	<i>Ismerkedés a könyvtárban található fontosabb egyetemes, magyar vers-, mese- és szemelvénygyűjteményekkel; átlapozással, nézegetéssel tájékozódás a gyűjtemények tartalmáról; versek, mesék olvasása; ismeretszerzés mesekönyvek képeiről, illusztrációiról</i>	Tájékozódni tud a könyvtárban arról, hogy milyen vers-, mese- és szemelvénygyűjtemények találhatók a polcokon.
2.	<i>Gyermekversek, gyermekmesék különböző adathordozókon</i>	<i>A könyvtárban található vers-, és meselemezek, CD-k, DVD-k, diák, mesefilmeket számbavétele; vers és mesehallgatás különböző adathordozókról, diavetítés, filmnézés, a látottak megbeszélése</i>	Tájékozódni tud arról, hogy milyen vers-, meselemezek, diák, filmek hangkazetták, CD-k, DVD-k stb. találhatók az iskolai könyvtárban.
3.	<i>A gyermeksjátó szerepe a tájékozódásban</i>	<i>Tájékozódás arról, hogy milyen gyermekfolyóiratok járnak a könyvtárba, mi a szerepük a tájékoztatásban; a gyermekfolyóiratok szerkezeti felépítésének tanulmányozása átlapozással és a tartalomjegyzék (rovatok) olvasásával; a napilapok gyermekrovatainak figyelemmel kísérése</i>	Ismer és meg tud nevezni legalább egy olyan gyermekfolyóiratot, amely fellelhető az iskolai könyvtárban.
4.	<i>A gyermeklexikon, a gyermekenciklopédia, a helyesírási szótár szerepe az ismeretszerzésben és a tájékozódásban</i>	<i>Kézikönyvek szerkezetének, felépítésének, szócikkeinek tanulmányozása; a betűrendbe sorolás és a szócikkek olvasásának gyakorlása</i>	Felismeri és meg tudja nevezni a tanult kézikönyveket

Év végi követelmény**1. évfolyam**

- I. ÁLTALÁNOS KÖNYVTÁRHASZNÁLATI ISMERETEK? ÖNMŰVELÉSI LEHETŐSÉGEK
- A tanuló el tudja igazolni az iskolakönyvtár főbb állományrészeibe
 - Rendelkezzon alapismeretekkel gyermeklapokról
 - Ismerje és tartsa be a magatartásnormákat különböző művelődési intézményekben és az iskolakönyvtárban.
- II. FELFEDEZŐ KERESÉS ÉLETKORNAK MEGFELELŐ INFORMÁCIÓHORDOZÓKBAN
- Meg tudja különböztetni a főbb írásfajtákat.
 - Ismerje egy gyermeklexikon felépítését
 - Ismerjen öt mesegyűjteményt és el tudja igazolni benne.
- III. FŐBB DOKUMENTUMFAJTÁK MEGKÜLÖNBÖZTETÉSE, TARTALMÁNAK ÉS ADATAINAK MEGÁLLAPÍTÁSA
- Fel tud sorolni legalább öt dokumentumtípust.
 - Tudjon tájékozódni a könyv tartalmáról átlapozással és a tartalomjegyzék segítségével.
 - Tudja megállapítani egy periodikus kiadvány publikációjáról annak fő adatait
- IV. A SZELLEMI MUNKA TECHNIKÁJA, AZ ÖNÁLLÓ ISMERETSZERZÉS
- Tudja használni a tanult kézikönyveket
 - Tudjon tájékozódni arról, hogy milyen különböző információhordozókon megtalálható művek találhatók az iskolakönyvtárban
 - Fel tudja sorolni az iskolakönyvtárban megtalálható gyermeklapokat.

ÖNMŰVELÉS, KÖNYV- ÉS KÖNYVTÁRHASZNÁLAT 9 +024

Tanulási cél, tematikus tananyag, tanulási program, teljesítmény

2. évfolyam

Az önművelés, könyv- és könyvtárhasználat tanulásának céljai a 2. évfolyamon

Tanulják meg megkülönböztetni a tanulók az iskolai könyvtár főbb funkcionális tereit és fontosabb állományrészeit. Ismerjék meg és a könyvtárhasználat szabályait és a könyvtárban kívánatos magatartási normákat. Váljanak képessé e szabályok és normák betartására. Tanulják meg igénybe venni az iskolai könyvtár alapvető szolgáltatásait. Iskolai feladataikhoz, önműveléshez tanuljanak meg különböző típusú dokumentumot választani. Ismerjék fel és tanulják meg megnevezni a hagyományos és modern ismerethordozókat. Tanulják meg leolvasni a könyv legfontosabb adatait. A tartalomjegyzék, a képek és ábrák alapján tanuljanak meg tájékozódni a könyv tartalmáról. Ismerkedjenek meg a betűrendes katalógussal, szerezzenek jártasságot a gyermekkönyvek katalógusból történő keresésében. Tanuljanak meg információkat keresni egyszerűbb szerkezetű kézikönyvekből, gyűjteményekből és dokumentumokból. Váljanak képessé arra, hogy megadott dokumentumokból tényeket, adatokat tudjanak lejegyezni. Ismerkedjenek meg a tömegkommunikációs csatornák adta önművelési lehetőségekkel (a televízió és rádió gyermekműsoraival, a sajtó gyermekrovataival). Alakuljon ki bennük érdeklődés a művészeti és művelődési intézmények gyermekeknek szóló programjai iránt. Lehetőség szerint váljanak rendszeres művelődési ház, színház és mozi látogatóvá.

	TEMATIKUS TANANYAG	TANULÁSI PROGRAM	TELJESÍTMÉNY	
			MINIMÁLIS	OPTIMÁLIS
I.	ÁLTALÁNOS KÖNYVTÁRHASZNÁLATI ISMERETEK, ÖNMŰVELÉSI LEHETŐSÉGEK	ÁLTALÁNOS KÖNYVTÁRHASZNÁLATI ISMERETEK, ÖNMŰVELÉSI LEHETŐSÉGEK TANULÁSA		
1.	<i>Az iskolai könyvtár legfontosabb állományrészei (szép- és ismeretközlő irodalom, kölcsönözhető, helyben használható állomány); a szabadpolcos állomány (szépirodalom, szakirodalom) a könyvek raktári rendje (betűrend, szakrend), a színcsíkok, eligazító táblák, jelzetek funkciói</i>	<i>Az iskolai könyvtár legfontosabb állományrészeinek áttekintése; tájékozódás a szabadpolcos állományban; ismerkedés a könyvek raktári rendjével, a színcsíkok, eligazító táblák, jelzetek funkcióival</i>	Segítséggel tájékozódni tud az iskolai könyvtár szabadpolcos állományában. Betűrendbe tud sorolni szépirodalmi könyveket szerző szerint (legalább 5 db-ot).	Jól ismeri az iskolai könyvtár főbb állományrészeit (szépirodalom, ismeretközlő, kézikönyvek, folyóiratok). Tájékozódni tud a szabadpolcos állományban. Megadott író könyvét meg tudja keresni a szépirodalmi polcon, és vissza is tudja osztani a megfelelő helyre. Betűrendbe tudja sorolni megadott könyveket szerző és cím szerint (legalább tízet). Le tudja olvasni megadott könyv szakrendi és betűrendi jelét. Megtalálja a könyvtárban a fontosabb mese-, versgyűjteményeket és ifjúsági sorozatokat.
2.	<i>A könyvtárhasználat szabályai (beiratkozás, kölcsönzés, határidők, könyvek megóvása)</i>	<i>A könyvtárhasználat szabályai betartásának gyakorlása szerepjáték keretében és az iskolai könyvtárban</i>	Betartja a könyvtárhasználat szabályait és az elemi magatartási normákat.	Ismeri és betartja a könyvtárhasználat szabályait és a kívánatos magatartási normákat.

ÖNMŰVELÉS, KÖNYV- ÉS KÖNYVTÁRHASZNÁLAT 10

+024

3.	<i>Az iskolán kívüli önművelési lehetőségek</i>	<i>Az iskolán kívüli önművelési lehetőségek gyakorlása</i>		
3.1.	rádió és a televízió gyermekműsor-figyelés; rádió-, televízióújságok rovatai; a műsorfolyam; a csatornák	a rádió és a televízió gyermekműsorainak figyelése, műsorkiválasztás, -nézés; tájékozódás rádió-, televízióműsor-újságokban (rovatok, műsorfolyam csatornák); beszélgetés a látott vagy hallott műsorokról	Meg tud nevezni egy-két rádiós és televíziós gyermekműsort.	Ismer legalább egy rádió- és televízióújságot, az újság rovatrendjét. Fel tud sorolni legalább öt televíziós csatornát.
3.2.	művelődési ház, színház, mozi gyermekprogramjai	művelődési ház, színház, mozi gyermekprogramjainak látogatása, beszélgetés a látottakról	Alkalmanként meglátogatja a művelődési ház, a színház vagy a mozi gyermekprogramjait.	Rendszeresen meglátogatja a művelődési ház, a színház, a mozi gyermekprogramjait. Be tud számolni társainak a meglátogatott programokról.
II.	FELFEDEZŐ KERESÉS ÉLETKORNAK MEGFELELŐ INFORMÁCIÓHORDOZÓ KBAN	BEVEZETÉS AZ INFORMÁCIÓKERESÉS REJTELMEIBE AZ ÉLETKORNAK MEGFELELŐ INFORMÁCIÓHORDOZÓK SEGÍTSÉGÉVEL		
1.	<i>Az írás anyagai, eszközei régen és ma; az írás-, és a könyv fejlődésének fontosabb állomásai; az emberiség első könyvei (agyagtábla, papirusztekercs, kódex)</i>	<i>Megadott forrás alapján ismerkedés az írás-, és a könyv fejlődésének fontosabb állomásaival: képek, illusztrációk, ábrák gyűjtése régi írásokról, íróeszközökről és könyvekről</i>	Felismeri képről, rajzról az agyagtáblát és a kódexet.	Tudja, mi az agyagtábla, a papirusztekercs és a kódex.
2.	<i>A könyvtárban található fontosabb dokumentumok ; a könyv legfontosabb adatai; a szépirodalmi és ismeretközlő könyvek tartalma a fűlszöveg, előszó, tartalomjegyzék, képek alapján; a könyvtárban található fontosabb vers-, mesegyűjtemények, antológiák és sorozatok; sorozatok, gyűjtemények tartalmi, formai elemei; gyermekfolyóiratok; napilapok, magazinok gyermekrovatai ; a rádió-, és televízióújság szerkezete (műsorok, csatornák)</i>	<i>A könyvtárban található fontosabb dokumentumok tanulmányozása, azonosságok, különbségek megfigyelése konkrét példák alapján); a könyv legfontosabb adatainak lejegyzése és összehasonlítása a könyvkártya adataival; szépirodalmi-, ismeretközlő könyvek, folyóiratok adatainak lejegyzése; tájékozódás a szépirodalmi és ismeretközlő könyvek tartalmáról a fűlszöveg, előszó, tartalomjegyzék, képek alapján; a könyvtárban található fontosabb vers-, mesegyűjtemények, antológiák és sorozatok címeinek összegyűjtése, tartalmi, formai elemek megfigyelése; napilapok, magazinok gyermekrovatainak figyelése; ismerkedés a rádió-, és televízióújság szerkezetével</i>	Egy könyvről le tudja olvasni az íróját, a könyv címét és a lapszámát. Tankönyvei tartalomjegyzékét tudja használni. Tájékozódni tud képek alapján a könyv tartalmáról.	Meg tud nevezni hagyományos és modern dokumentumfajtákat (könyv, folyóirat, lemez, dia, kazetta). Le tudja olvasni egy adott könyv legfontosabb adatait (szerző, illusztrátor, cím, impresszum, terjedelem). Tájékozódni tud a könyv tartalmáról képek, tartalomjegyzék alapján. Tankönyvben, könyvben újságban meg tud keresni megadott részt (témát) a tartalomjegyzék alapján. A gyermekfolyóiratok legfontosabb adatait le tudja olvasni (cím, szerkesztő, megjelenési idő, rovatok, tartalom).
3.	<i>Művelődési ház, színház, mozi programfüzetei</i>	<i>Tájékozódás művelődési ház, színház, mozi programfüzeteiben</i>	Segítséggel tudja használni egy közművelődési intézmény programfüzetét.	Rendszeresen tájékozódik a közművelődési intézmények műsorajánlatairól.

ÖNMŰVELÉS, KÖNYV- ÉS KÖNYVTÁRHASZNÁLAT 11

+024

III.	FŐBB DOKUMENTUMFAJTÁK MEGKÜLÖNBÖZTETÉSE, TARTALMÁNAK ÉS ADATAINAK MEGÁLLAPÍTÁSA	ISMERKEDÉS A DOKUMENTUMFAJTÁKKAL, FORMAI ÉS TARTALOMI ADATAINAK MEGÁLLAPÍTÁSÁNAK MÓDJAIVAL		
1.	<i>Gyermeklexikonok, gyermekenciklopédiák szerkezete, felépítése; élőfej, szócikk, rövidítések, betűrend, tartalomjegyzék, név- és tárgymutató</i>	<i>Gyermeklexikonok, gyermekenciklopédiák szerkezetének, felépítésének tanulmányozása; élőfej használata, szócikkek olvasása, rövidítések feloldása, betűrend, tartalomjegyzék tanulmányozása, név- és tárgymutató használatának gyakorlása</i>	Meg tud keresni egy címszavakat a tanultak közül egy dokumentumtípusban.	Ismeri a tanult köteteket. Megadott szócikket önállóan ki tud keresni a gyermeklexikonból. A tartalomjegyzék alapján tud keresni megadott témakört a gyermekenciklopédiából.
2.	<i>A Magyar értelmező kéziszótár és a Helyesírási szójegyzék szerkezete, felépítése, rövidítései, szócikkei</i>	<i>A Magyar értelmező kéziszótár és a Helyesírási szójegyzék tanulmányozása és használatának gyakorlása; szócikkek keresése és olvasása a szótárból</i>	Meg tud találni egy-két szócikket a Magyar értelmező kéziszótárban.	Tudja használni a helyesírási szójegyzéket.
3.	<i>Egyetemes és magyar vers- és mesegyűjtemények</i>	<i>Egyetemes és magyar vers- és mesegyűjtemények használatának gyakorlása</i>	Mesegyűjtemény tartalomjegyzékéből segítséggel keresni tud mesét.	Biztonsággal tudja használni a vers- és mesegyűjtemények tartalomjegyzékeit.
4.	<i>A katalógus (fogalma, fajtái, használata, ETO, rendezőelvek, osztólapok); a betűrendes katalógus; a katalóguscédula és a könyvkártya</i>	<i>A katalógus fogalmának, fajtáinak, használatának tanulása; a betűrendes katalógus elrendezése a katalóguscédula és a könyvkártya összehasonlítása; verseskönyvek, mesekönyvek keresése a betűrendes katalógusban (az abc gyakorlása)</i>	Segítséggel használni tudja az iskolai könyvtár betűrendes katalógusát.	Tudja, mi a katalógus. Fel tudja sorolni a katalógusok tanult fajtáit. Biztonsággal tudja használni az iskolai könyvtár betűrendes katalógusát.
IV.	A SZELLEMI MUNKA TECHNIKÁJA, ÖNÁLLÓ ISMERETSZERZÉS	ISMERKEDÉS A SZELLEMI MUNKA TECHNIKÁJÁVAL, AZ ÖNÁLLÓ ISMERETSZERZÉS TANULÁSA		
1.	<i>A könyvtárban található jelentősebb antológiaiak, szépirodalmi, és ismeretközlő sorozatok; a gyűjtemények és sorozatok szerkezete és felépítése; versek, mesék, ismeretközlő szövegek tartalma; a könyvtár vers-, és meselemezei, diái, hangkazettái</i>	<i>A könyvtárban található jelentősebb antológiaiak, szépirodalmi, és ismeretközlő sorozatok átlapozása, a tartalomjegyzék, a névmutató és a képek megfigyelése; szerkezetük és felépítésük megtanulása; versek, mesék, ismeretközlő szövegek olvasása, tájékozódás a tartalmukról; lista készítése a könyvtárban található vers-, és meselemezekről, diákról, hangkazettákról</i>	Vers-, mesegyűjtemények, sorozatok tartalomjegyzéke alapján kis bizonytalansággal, de meg tud találni megadott mesét vagy verset az érintett könyvben.	Vers-, mesegyűjtemények, szépirodalmi és ismeretközlő sorozatok tartalomjegyzéke és tárgymutatója alapján meg tud találni megadott mesét, verset vagy témakört az érintett könyvben.
2.	<i>Gyermekfolyóiratok szerkezete, felépítése, tartalomjegyzéke; tények, adatok a gyermekfolyóiratokban (pl. a folyóirat legfontosabb adatai, szerkesztő, rovatok, témák); napilapok, magazinok gyermekrovatainak témái; a</i>	<i>Gyermekfolyóiratok szerkezetének, felépítésének, tartalomjegyzékének tanulmányozása; gyermekfolyóiratok olvasása, tények, adatok keresése megadott szempontok szerint; annak megfigyelése, hogy a napilapok, magazinok gyermekrovatai milyen témákkal</i>	Felismer és meg tud nevezni legalább két gyermekfolyóiratot.	Ismeri legalább három gyermekfolyóirat rovatrendjét. Tudja, mi a különbség a könyv és a folyóirat között.

ÖNMŰVELÉS, KÖNYV- ÉS KÖNYVTÁRHASZNÁLAT 12

+024

	<i>könyv és a folyóirat hasonlóságai, különbözőségei (tartalmi és formai szempontok)</i>	<i>foglalkoznak (gyermekműsorok figyelése, beszámoló az olvasottakról); a könyv és a folyóirat összehasonlítása</i>		
3.	<i>Gyermeklexikonok, enciklopédiák és szótárak szerkezete, elrendezése, felépítése; előfej, szócikk, név- és tárgymutató, rövidítések, könyvtári ABC; tények, adatok egy gyermeklexikonban gyermekenciklopédiában és, a Helyesírási szójegyzékben és a Magyar nyelv értelmező szótárában</i>	<i>Gyermeklexikonok, enciklopédiák és szótárak szerkezetének, elrendezésének, felépítésének megfigyelése, az előfej, szócikk, név- és tárgymutató, rövidítések, könyvtári ABC használatának gyakorlása; tények, adatok keresése, szócikkek olvasása egy gyermeklexikonból, és egy gyermekenciklopédiából, a Helyesírási szójegyzékből és a Magyar nyelv értelmező szótárából</i>	<i>Kis bizonytalansággal tud használni egy gyermeklexikont.</i>	<i>Tudja, mi az előfej, a szócikk, a név- és tárgymutató, a rövidítés. Biztonsággal eligazodik egy gyermeklexikonban és egy gyermekenciklopédiában. Meg tud találni szócikket a Magyar értelmező kéziszótárban.</i>
4.	<i>Mesekönyvek, verseskönyvek a betűrendes katalógusban; gyermekkönyvekről szóló könyvajánlások (újságokban)</i>	<i>Mesekönyvek, verseskönyvek keresése a betűrendes katalógusban; gyermekkönyvekről szóló könyvajánlások olvasása</i>	<i>A betűrendes katalógusban segítséggel tud keresni verseskönyveket és mesekönyveket.</i>	<i>A betűrendes katalógusban keresni tud verseskönyveket és mesekönyveket. Le tudja olvasni a katalóguscédula legfontosabb adatait (szerző, cím, impresszum, terjedelem, szakjelzet).</i>
5.	<i>A tömegkommunikációs csatornák (tv, rádió) gyermekműsorai; műsorajánlás tantárgyi témakörhöz</i>	<i>A tömegkommunikációs csatornák (tv, rádió) gyermekműsorainak rendszeres figyelése; műsorajánlás készítése tantárgyi témakörhöz kapcsolódva</i>	<i>Nézi a tévé meseműsorait, és meghallgatja a rádióban az esti mesét.</i>	<i>Figyelemmel tudja követni a rádió és televízió gyermekműsorait. Meg tudja találni a kedvenc műsorait a műsorújságban.</i>
6.	<i>A művelődési házak, színházak, mozik gyermekprogramjai; programok reklámjai, hirdetései</i>	<i>A művelődési házak, színházak, mozik gyermekprogramjainak figyelemmel kísérése, tájékozódás programokról reklám, újság, műsorfüzet révén</i>	<i>Alkalmanként meglátogatja a művelődési ház, a mozi vagy a színház gyermekprogramjait.</i>	<i>Rendszeresen látogatja a művelődési ház gyermekprogramjait, a gyermekmozi és -színház előadásait.</i>

**ÖNMŰVELÉS, KÖNYV- ÉS KÖNYVTÁRHASZNÁLAT 13
+024****Év végi követelmény****2. évfolyam**

- I. ÁLTALÁNOS KÖNYVTÁRHASZNÁLATI ISMERETEK. ÖNMŰVELÉSI LEHETŐSÉGEK
- A tanuló el tudja igazolni az iskolakönyvtár főbb állományrészeiben
 - Ismerje és tartsa be a könyvtárhasználat szabályait.
 - Rendelkezzen alapismeretekkel gyermeklapokról
 - Ismerje és tartsa be a magatartásnormákat különböző művelődési intézményekben és az iskolakönyvtárban.
- II. FELFEDEZŐ KERESÉS ÉLETKORNAK MEGFELELŐ INFORMÁCIÓHORDOZÓKBAN
- Meg tudja különböztetni hat írásfajta.
 - Ismerje egy gyermeklexikon felépítését
 - Tudja megnevezni a hagyományos és elektronikus dokumentumok főbb fajta.
- III. FŐBB DOKUMENTUMFAJTÁK MEGKÜLÖNBÖZTETÉSE, TARTALMÁNAK ÉS ADATAINAK MEGÁLLAPÍTÁSA
- Fel tud sorolni legalább öt lexikont, kézikönyvet.
 - Tudja mi a szócikk és meg tudja különböztetni a kézikönyv más fontos részeitől
 - Tudjon tájékozódni antológiák tartalomjegyzékében.
 - Tudja mit jelent a katalógus szó a könyvtári szaknyelvben és mi a szerepe?
- IV. A SZELLEMI MUNKA TECHNIKÁJA, AZ ÖNÁLLÓ ISMERETSZERZÉS
- Tudja használni a tanult kézikönyveket
 - Tudjon tájékozódni arról, hogy milyen különböző információhordozókon megtalálható művek találhatók az iskolakönyvtárban
 - Tudja követni a különböző médiákban sugárzott gyermekműsorokat és röviden tudjon beszélni a látottakról/hallottakról.

ÖNMŰVELÉS, KÖNYV- ÉS KÖNYVTÁRHASZNÁLAT 14 +024

Tanulási cél, tematikus tananyag, tanulási program, teljesítmény

3. évfolyam

Az önművelés, könyv- és könyvtárhasználat tanulásának céljai a 3. évfolyamon

Tanulják meg igénybe venni az iskolai könyvtár alapvető szolgáltatásait. Tanulják meg a könyvtárhasználat szabályainak alkalmazását és váljanak képessé a könyvtári viselkedési normák betartására. Fejlődjön tovább a könyvtárban történő önálló tájékozási képességük. Tanuljanak meg eligazodni a könyvtári állományrészekben és a raktári rendben. Ismerkedjenek meg a katalógus fajtáival, felépítésével. Gyakorolják a katalógusok használatát. Váljanak a lakóhelyi közkönyvtár látogatóivá. Szerezzenek tapasztalatot a lakóhelyi közkönyvtár azonosságairól, különbözőségeiről. Tanulják meg megkülönböztetni a főbb dokumentumok fajtáit tartalmi és formai jellemzőik alapján. Szerezzenek jártasságot a könyvek, folyóiratok főbb adatainak leolvasásában. Tanuljanak meg tájékozódni szépirodalmi és gyermekkönyvekben a könyvek mutatói alapján. Ismerkedjenek meg a gyermekfolyóiratokkal és a napilapok gyermekrovataival. Gyakorolják a gyermeklexikonok, gyermekenciklopédiák és szótárak használatát. Szerezzenek jártasságot a vers- és mesegyűjteményekből, antológiákból történő önálló ismeretszerzésben. Ismerkedjenek meg a fontosabb gyermek- és ifjúsági sorozatok tartalmi és formai jellemzőivel. Tanuljanak meg adatokat, tényeket gyűjteni a különböző típusú dokumentumokból. Tanuljanak meg tájékozódni könyvjegyzékekben, lemez-, dia-, video-újdonságok listáiban. Gyakorolják a tömegkommunikációs csatornák adta információszerzési lehetőségeket. Szerezzenek információkat művelődési házak, színházak, mozik gyermekműsorairól.

	TEMATIKUS TANANYAG	TANULÁSI PROGRAM	TELJESÍTMÉNY	
			MINIMÁLIS	OPTIMÁLIS
I.	ÁLTALÁNOS KÖNYVTÁRHASZNÁLATI ISMERETEK, ÖNMŰVELÉSI LEHETŐSÉGEK	ÁLTALÁNOS KÖNYVTÁRHASZNÁLATI ISMERETEK, ÖNMŰVELÉSI LEHETŐSÉGEK TANULÁSA		
1.	<i>Az iskolai könyvtár különböző szolgáltatásai (kölcsonzés, helyben használat, információszerzés); a könyvtárhasználat rendje és szabályai (kölcsonzés, könyvek megóvása, határidők betartása)</i>	<i>Az iskolai könyvtár különböző szolgáltatásainak igénybevétele; a könyvtárhasználat rendjének és szabályainak betartása; az eddig megismert könyvtárhasználati tevékenységformák gyakorlása</i>	Betartja a könyvtárhasználat elemi szabályait.	A könyvtárhasználat szabályait (kölcsonzés-helyben olvasás) maradéktalanul betartja.
2.	<i>Az iskolai könyvtár főbb állományrészei (szépirodalom, ismeretközlő irodalom, kézikönyvek, folyóiratok); az egyes állományrészek raktári rendje (betűrend, szakrend); a színcsikok, feliratok, jelzete funkciója; az ETO, a Cutter-jel; szakkönyvek, kézikönyvek helye a könyvtári polcokon</i>	<i>Tájékozási az iskolai könyvtár főbb állományrészeiben; az egyes állományrészek raktári rendjének áttekintése; a színcsikok, feliratok, jelzete funkcióinak tisztázása; könyvek keresése és visszaosztása, az ETO és a Cutter-jel használata; több könyv betűrendbe sorolása; szakkönyvek helyének megkeresése a polcokon; kézikönyvek elhelyezése a polcokon</i>	Segítséggel tájékozódni tud a könyvtárban. Tudja, hogy a piros színcsik a kézikönyvtári állományt jelöli. Szépirodalmi könyveket, gyermekszorozatokot meg tud találni a polcokon.	Önállóan tud tájékozódni a könyvtárban. Ismeri az egyes állományrészek raktári rendjét. A könyvtári feliratok, eligazító táblák, színcsikok alapján tájékozódni tud a kölcsonözhető és helyben használható állományban. Megadott szépirodalmi-, ismeretközlő könyveket, sorozatokat meg tud keresni a könyvtár polcain. A könyv szakrendi és betűrendi jele alapján meg tudja keresni a könyv helyét a polcon.

ÖNMŰVELÉS, KÖNYV- ÉS KÖNYVTÁRHASZNÁLAT 15

+024

3.	<i>A lakóhelyi közkönyvtár</i>	<i>A lakóhelyi közkönyvtár meglátogatása, összehasonlítása - megadott szempontok alapján - az iskolai könyvtárral</i>	El tudja mondani az iskolai könyvtár és a lakóhelyi közkönyvtár szembetűnő hasonlóságait, különbözőségeit.	Ismertetést tud adni - a látogatás tapasztalatai alapján - lakóhelye közkönyvtáráról.
4.	<i>A különböző tömegkommunikációs csatornák (televízió, rádió, újság) napi használata</i>	<i>A különböző tömegkommunikációs csatornákat (tv, rádió, újság) használatának gyakorlása: tájékozódás műsorokban, műsorfigyelés, -kiválasztás, -nézés, beszámoló készítése a látottakról, sajtófigyelés</i>	Hetente megnéz legalább két neki szóló gyermekműsort a televízióból. A látottakról, ha kéri, rövid ismertetést tud adni.	Tájékozott a tömegkommunikációs csatornák gyermekműsoraiban. Heti önművelési tervet tud készíteni a rádió és a televízió műsorai alapján. A látott, hallott műsorokról és az olvasottakról be tud számolni társainak.
5.	Iskolán kívüli önművelési lehetőségek (színház, mozi, művelődési ház); önművelési napló	Információszerzés iskolán kívüli önművelési lehetőségekről: műsorfigyelés, kiválasztás, gyermekműsorok, programok látogatása; önművelési program írása, önművelési napló vezetése	Önművelési naplót tud készíteni a szabadidős programjairól.	Önművelési naplót tud készíteni a szabadidős programjairól.
II.	FELFEDEZŐ KERESÉS ÉLETKORNAK MEGFELELŐ INFORMÁCIÓHORDOZÓ KBAN	BEVEZETÉS AZ INFORMÁCIÓKERESÉS REJTELMEIBE AZ ÉLETKORNAK MEGFELELŐ INFORMÁCIÓHORDOZÓK SEGÍTSÉGÉVEL		
1.	<i>A könyvek és a modern dokumentumok fejlődésének fontosabb állomásai (az agyagtáblától a számítógépig)</i>	<i>Megadott könyv(ek) alapján tájékozódás a könyvek és a modern dokumentumok fejlődésének fontosabb állomásairól: a témával kapcsolatos képek, ábrák, illusztrációk gyűjtése és rendszerezése; írás-, könyv-, dokumentumtörténeti tabló készítése</i>	Képről, rajzról felismeri az agyagtáblát és a kódexet.	Képről, rajzról fel tud ismerni, meg tud nevezni régebbi korokban használt dokumentumfajtaikat. Részt vesz a dokumentumtörténeti tabló készítésében.
2.	<i>A dokumentumok típusai, fajtái (könyv, folyóirat, AV); a könyv részei (borító, kötetábrák, gerinc, címlap, könyvteti); a könyv legfontosabb adatai (szerző, író, szerkesztő, összeállító, cím, alcím, műfaj, impresszum, terjedelem); fülszöveg, tartalomjegyzék, fejezetek, előszó; ismeretközlő művek tartalma, könyvajánlás</i>	<i>A dokumentumok típusainak, fajtáinak (könyv, folyóirat, AV) számbavétele; a könyv részeinek bemutatása szabadon választott mű alapján; a könyv legfontosabb adatainak (szerző, író, szerkesztő, összeállító, cím, alcím, műfaj, impresszum, terjedelem) leolvasása egy-egy adott könyvről; a fülszöveg, tartalomjegyzék, fejezetek, előszó alapján tájékozódás szépirodalmi és ismeretközlő művek tartalmáról; 6-8 mondatos ajánlás készítése szabadon választott könyvről</i>	Szépirodalmi és ismeretközlő mű legfontosabb adatait le tudja olvasni (író, illusztrátor, cím, év, hely, lapszám). Egyszerűbb könyvek tartalmáról segítséggel tud tájékozódni (tartalomjegyzék, fülszöveg, képek).	Meg tudja nevezni konkrét példa alapján a könyv legfontosabb részeit. Szépirodalmi és ismeretközlő művek legfontosabb adatait le tudja olvasni (író, összeállító, cím, alcím, műfaj, impresszum, terjedelem). A fülszöveg, előszó, tartalomjegyzék alapján tájékozódni tud a könyv tartalmáról.
3.	<i>Kézikönyvek (lexikonok, enciklopédiák, szótárak, adattárak): szócikkek olvasása, rövidítések, jelek, utalók;</i>	<i>Kézikönyvek (lexikonok, enciklopédiák, szótárak, adattárak) használatának gyakorlása: szócikkek olvasása, rövidítések, jelek, utalók számbavétele;</i>	Kis segítséggel tudja használni a megismert kézikönyveket. Ismer legalább két antológiát.	Önállóan tudja használni a megismert kézikönyveket. Le tudja írni a szépirodalmi ismeretközlő sorozatok, antológiák tartalmát.

ÖNMŰVELÉS, KÖNYV- ÉS KÖNYVTÁRHASZNÁLAT 16

+024

	mutatók, tartalomjegyzék, élőfej; szépirodalmi ismeretközlő sorozatok, antológiák tartalmi, formai jegyei (azonosságok, különbségek)	mutatók, tartalomjegyzék, élőfej használatának gyakorlása; szépirodalmi ismeretközlő sorozatok, antológiák tartalmi, formai jegyeinek számbavétele (azonosságok, különbségek); önálló ismeretszerzés antológiákból, gyűjteményekből tanórai témához		formai jegyeit, azonosságait, különbségeiket. Önállóan képes ismereteket szerezni antológiákból, gyűjteményekből tanórai témáihoz.
4.	Gyermek és ifjúsági folyóiratok adatai (műfaj, rovat, szerkesztő, témák); a könyv, a folyóirat és az újság hasonlóságai, különbségei; napilapok, magazinok gyermekrovatai	Gyermek és ifjúsági folyóiratok tanulmányozása, adataik lejegyzése; könyv és folyóirat összehasonlítása; sajtófigyelés	Le tudja írni adott gyermekfolyóirat fontosabb adatait (cím, évfolyam, tartalom). Meg tudja különböztetni a könyvet a folyóirattól.	Le tudja jegyezni a gyermekfolyóiratok legfontosabb adatait (cím, szerkesztő, év, évfolyam, szám, rovatok, tartalom). Különbséget tud a könyv, a folyóirat és az újság között.
III.	FŐBB DOKUMENTUMFAJTÁK MEGKÜLÖNBÖZTETÉSE, TARTALMÁNAK ÉS ADATAINAK MEGÁLLAPÍTÁSA	ISMERKEDEÉS A DOKUMENTUMFAJTÁKKAL, FORMAI ÉS TARTALOMI ADATAINAK MEGÁLLAPÍTÁSÁNAK MÓDJAIVAL		
1.	Gyermeklexikonok, enciklopédiák és szótárak a kézikönyvek felépítése, szerkezete, témakörei; mutatók, élőfej, szócikkek	Gyermeklexikonokat, enciklopédiákat és szótárakat használatának gyakorlása: a kézikönyvek felépítésének, szerkezetének, témaköreinek áttekintése, mutatók, élőfej, szócikkek használata; lexikonhasználat gyakorlása olvasás közben	Segítséggel tud címszót keresni gyermeklexikonban, a gyermekenciklopédia tartalomjegyzéke alapján pedig témát. Segítséggel tud címszót, szómagyarázatokat keresni a Magyar értelmező kéziszótárból és Helyesírási tanácsadóból. Le tudja olvasni a katalóguscédula legfontosabb adatait és a rendszót. Tanári segítséggel meg tudja keresni a betűrendes katalógusban és a szakkatalógusban a kedvenc könyveit.	Konkrét feladatok alapján használni tudja a gyermeklexikont és az enciklopédiát. Rendszeresen használja a gyermeklexikont olvasás közben. Névmutató, tárgymutató, tartalomjegyzék alapján meg tud keresni megadott témakört, címet, adatot, nevet. Tudja használni a Helyesírási szójegyzéket és a Magyar nyelv értelmező szótárát.
2.	Vers-, mesegyűjteményeket, antológiákat szépirodalmi és ismeretközlő sorozatok	Vers-, mesegyűjteményeket, antológiákat szépirodalmi és ismeretközlő sorozatok áttekintése: tájékozódás a könyvtárban található fontosabb antológiákról, szemelvénygyűjteményekről, szépirodalmi és ismeretközlő sorozatokról; az önálló ismeretszerzés gyakorlása (adatgyűjtés, könyvvajánlás)	Ismer legalább három vers- és mesegyűjteményt, antológiát, illetve szépirodalmi és ismeretközlő sorozatot.	Önállóan tud információkat, adatokat gyűjteni vers- és mesegyűjteményekből, szépirodalmi és ismeretközlő sorozatokból. A megismert gyűjteményekről ajánlásokat tud készíteni.
3.	A katalógusok fajtái, felépítésük; a betűrend; a katalóguscédula és a könyv adatainak hasonlóságai; a betűrendes és szakkatalógusok felépítése	A katalógusok fajtáinak számbavétele, felépítésük tanulmányozása, használatuk gyakorlása; könyvek besorolása betűrendbe; katalóguscédula és a könyv adatainak összehasonlítása;	Segítséggel tudja használni a szakkatalógust, önállóan a betűrendes katalógust.	Ismeri és tudja használni a tanult katalógusokat.

ÖNMŰVELÉS, KÖNYV- ÉS KÖNYVTÁRHASZNÁLAT 17

+024

	<i>(besorolás rendje, katalóguscédula, a rendszavak, osztólapok szerepe) Elektronikus katalógus</i>	<i>konkrét feladatok alapján a betűrendes és szakkatalógusok felépítésének vizsgálata; a szerzői és a cím alapján a dokumentumkeresés gyakorlása; önálló ismeretszerzés gyakorlása több forrásból Ismerkedés az elektronikus könyvtári katalógussal</i>		
4.	<i>A televízió és a rádió műsorai</i>	<i>A televízió és a rádió műsorainak figyelése, információszerzés gyermekműsorokról</i>	Alkalmanként figyeli a televízió és a rádió műsorait.	Rendszeresen figyeli a televízió és a rádió műsorait. A gyermekműsorokról ajánlást tud készíteni osztálytársainak.
5.	<i>Napilapok, magazinok gyermekrovatai</i>	<i>Napilapok, magazinok gyermekrovatainak tanulmányozása</i>	Alkalmanként olvassa a napilapok és a magazinok gyermekrovatait.	Rendszeresen olvassa a napilapok és a magazinok gyermekrovatait. Az olvasottakról ajánlást tud készíteni osztálytársainak.
IV.	A SZELLEMI MUNKA TECHNIKÁJA, ÖNÁLLÓ ISMERETSZERZÉS	ISMERKEDEÉS A SZELLEMI MUNKA TECHNIKÁJÁVAL, AZ ÖNÁLLÓ ISMERETSZERZÉS TANULÁSA		
1.	<i>Különböző típusú dokumentumok (könyv, folyóirat, lemez, dia, kép): a könyvtárban található fontosabb antológiák (vers-, mese-, szemelvénygyűjtemények); szépirodalmi, ismeretközlő könyvek tartalma; a fontosabb ifjúsági, szépirodalmi és ismeretközlő sorozatok; a könyvtárban található fontosabb sorozatok; a könyvtárban található gyermek- és ifjúsági folyóiratok, napilapok gyermekrovatai; a könyvtárban található fontosabb kézikönyvek felépítése, elrendezése, szerkezete, előfejei, rövidítései, mutatói; a lexikon és az enciklopédia azonosságai, különbségei;</i>	<i>Tények, adatok gyűjtése különböző típusú dokumentumokból: a könyvtárban található fontosabb antológiák számbavétele; adatok, tények, ismeretek szerzése a gyűjteményekből, a gyűjtemények tartalomjegyzékének és mutatóinak használatával; tájékozódás szépirodalmi, ismeretközlő könyvek tartalmáról az előszó, a tartalomjegyzék és képek alapján (könyvek tanulmányozása, önálló ismeretszerzés); a fontosabb ifjúsági, szépirodalmi és ismeretközlő sorozatok számbavétele; tények, adatok lejegyzése, tartalmi, formai sajátosságok megfigyelése; a könyvtárban található fontosabb sorozatok összegyűjtése; a könyvtárban található gyermek- és ifjúsági folyóiratok, napilapok gyermekrovatainak tanulmányozása; (témafigyelés, gyűjtőmunka); a könyvtárban található fontosabb kézikönyvek felépítésének, elrendezésének, szerkezetének, előfejeinek, rövidítéseinak, mutatóinak tanulmányozása; a kézikönyvek használatának gyakorlása (adatkeresés, szócikkek olvasása, név- és tárgymutató, előfej használata);</i>	Ismer 1-2 vers- és mesegyűjteményt. Segítséggel tudja használni a gyermeklexikont, a gyermekenciklopédiát és a helyesírási szótárt.	Ismeri a könyvtárban található fontosabb vers-, mesegyűjteményeket és sorozatokat. Vers-, mesegyűjteményekből, sorozatokból, lexikonból és enciklopédiából, helyesírási szótárból tényeket, adatokat tud gyűjteni, ismereteket tud szerezni iskolai feladataihoz.

ÖNMŰVELÉS, KÖNYV- ÉS KÖNYVTÁRHASZNÁLAT 18

+024

		<i>a lexikon és az enciklopédia összehasonlítása; lexikonhasználat olvasás közben</i>		
2.	<i>A betűrendes katalógus és a szakkatalógus szerkezete, elrendezése, felépítése; mesés-, verseskönyvek, sorozatok, ismeretközlő művek a katalógusban; hasonlóságok és különbségek a katalóguscédula adatai és a könyv adatai között</i>	<i>A betűrendes katalógus és a szakkatalógus használatának gyakorlása: szerkezetük, elrendezésük, felépítésük tanulmányozása; mesés-, verseskönyvek, sorozatok, ismeretközlő művek keresése a katalógusban; katalóguscédula adatainak összehasonlítása a könyv adataival</i>	Kérdések segítségével ismertetni tudja a katalóguscédula legfontosabb adatait.	Le tudja olvasni a katalóguscédula legfontosabb adatait, meg tudja állapítani a céduláról a besorolás rendjét. Keresni tud szerzői, cím-, sorozat- és szakkatalógusban megadott könyveket
3.	<i>Gyermek- és ifjúsági könyv, lemez, videokazetta ajánlásai, újdonságlistái a tv-ben, a rádióban és a sajtóban</i>	<i>Gyermek- és ifjúsági könyv, lemez, videokazetta ajánlásainak, újdonságlistáinak figyelése a tv-ben, a rádióban és a sajtóban</i>	Össze tud gyűjteni 1-2 gyermekkönyv, hanglemez és videokazetta ajánlást.	Figyelemmel kíséri a korosztályának szóló gyermekkönyv, hanglemez és videokazetta ajánlásokat.
4.	<i>A rádió, a televízió, a színház és a mozi gyermekműsorai</i>	<i>A rádió, a televízió, a színház és a mozi gyermekműsorainak figyelése</i>	Össze tud gyűjteni 1-2 rádió-, televízió-, színház- és moziműsor ajánlást.	Figyelemmel kíséri a korosztályának szóló rádió-, televízió, színház- és moziműsorokat.

**ÖNMŰVELÉS, KÖNYV- ÉS KÖNYVTÁRHASZNÁLAT 19
+024****Év végi követelmény****3. évfolyam**

- I. ÁLTALÁNOS KÖNYVTÁRHASZNÁLATI ISMERETEK. ÖNMŰVELÉSI LEHETŐSÉGEK
- A tanuló el tudjon igazodni az iskolakönyvtárban.
 - Ismerje és maradéktalanul tartsa be a könyvtárhasználat szabályait.
 - Ismerje lakóhelye könyvtárát és tudjon rövid ismertetőt mondani róla.
 - Tudjon önművelési naplót írni szabadidős programjáról.
- II. FELFEDEZŐ KERESÉS ÉLETKORNAK MEGFELELŐ INFORMÁCIÓHORDOZÓKBAN
- Fel tud ismerni fényképről hat régi magyar dokumentum.
 - Tudja felsorolni a könyv alapvető alkotóelemeit.
 - Tudja önállóan használni a kézikönyveket.
 - Tudja lejegyezni a gyermekperiodikák legfontosabb adatait.
- III. FŐBB DOKUMENTUMFAJTÁK MEGKÜLÖNBÖZTETÉSE, TARTALMÁNAK ÉS ADATAINAK MEGÁLLAPÍTÁSA
- Rendszeresen használja a gyermeklexikonokat és enciklopédiákat.
 - Tudjon önállóan keresni szöveggyűjteményekben, antológiákban.
 - Tudjon keresni a megismert könyvtári katalógusokban.
 - Tudjon ismertetőt készíteni osztálytársainak a gyermekeknek szóló periodikus kiadványokban olvasott közleményekről.
- IV. A SZELLEMI MUNKA TECHNIKÁJA, AZ ÖNÁLLÓ ISMERETSZERZÉS
- Tudja használni a könyvtárban található különböző antológiákat, szöveggyűjteményeket.
 - Le tudja olvasni a katalóguscéludáról a dokumentum legfontosabb adatait.
 - Tud tájékozódni a korosztályának szóló dokumentumajánlatokban.

ÖNMŰVELÉS, KÖNYV- ÉS KÖNYVTÁRHASZNÁLAT 20 +024

Tanulási cél, tematikus tananyag, tanulási program, teljesítmény

4. évfolyam

Az önművelés, könyv- és könyvtárhasználat tanulásának céljai a 4. évfolyamon

Használják rendszeresen az iskolai és a közművelődési könyvtárat. Alakuljanak ki könyvtárhasználói szokásaik, fejlődjön könyvtárhasználói magatartásuk. Szerezenek jártasságot a könyvtári (médiatári) állományban történő tájékozódásban. Tanulják meg az állományrészek, a raktári rend és az eligazító táblák használatát. Tanulják meg a főbb dokumentumfajták megkülönböztetését tartalmi és formai jegyeik alapján. Iskolai feladataik, illetve egyéni problémáik megoldásához tanuljanak meg megfelelő dokumentumot választani és a dokumentumokból ismereteket szerezni. Szerezenek tájékozottságot a legalapvetőbb kézikönyvekben, a kézikönyvek használatában. Válgjanak képessé tankönyveik tájékoztató apparátusának használatára. Tanuljanak meg tényeket, adatokat kiemelni a tanuláshoz felhasznált forrásokból, valamint tanulják meg a felhasznált forrás főbb adatait lejegyezni. Szerezenek jártasságot megadott vagy választott dokumentumok rövid tartalmi ismertetőinek elkészítésében. Szerezenek tájékozottságot arról, hogy a könyvtáron kívül milyen más információforrásokból szerezhetnek ismereteket tanuláshoz, önművelésükhöz. Ismerjék meg a tömegkommunikációs csatornák nyújtotta információszerezési lehetőségeket. Szerezenek tapasztalatot az iskolán kívüli önművelési lehetőségekről.

	TEMATIKUS TANANYAG	TANULÁSI PROGRAM	TELJESÍTMÉNY	
			MINIMÁLIS	OPTIMÁLIS
I.	ÁLTALÁNOS KÖNYVTÁRHASZNÁLATI ISMERETEK, ÖNMŰVELÉSI LEHETŐSÉGEK	ÁLTALÁNOS KÖNYVTÁRHASZNÁLATI ISMERETEK, ÖNMŰVELÉSI LEHETŐSÉGEK TANULÁSA		
1.	<i>Az iskolai könyvtár főbb állományrészei (szépirodalmi ismeretközlő, kézikönyvek, folyóiratok, különgyűjtemények); a kölcsönözhető és nem kölcsönözhető állomány; a szabadpolcos állományrészek; a Cutter-jel (B 14) és az ETO jelzet (590) funkciója a raktári rendbe sorolásnál</i>	<i>Tájékozódás az iskolai könyvtár főbb állományrészeiben; a kölcsönözhető és nem kölcsönözhető állomány megkülönböztetése; a szabadpolcos állományrészek használatának gyakorlása; a Cutter-jel (B 14) és az ETO jelzet (590) funkciójának tisztázása; a könyvkeresés és visszaosztás, valamint a betűrendbe sorolás és a tájékozódás gyakorlása</i>	Segítséggel tájékozódni tud a könyvtári állományban. Ismeri a szabadpolcos állomány raktári rendjét. Megadott szépirodalmi-, ismeretközlő könyveket meg tud keresni a könyvtár polcain a szakrendi és betűrendi jel alapján. A könyvtárhasználat szabályait maradéktalanul betartja.	Önállóan tud tájékozódni a könyvtári állományban. Ismeri az egyes állományrészek raktári rendjét. A szakrendi és betűrendi jel alapján jól el tud igazodni a teljes könyvtári állományban. A könyvtárhasználat szabályait maradéktalanul betartja.
2.	<i>Régi alapítású (műemlék) könyvtár</i>	<i>Régi alapítású (műemlék) könyvtár meglátogatása; informálódás a könyvek elhelyezéséről, a könyvtár szolgáltatásairól, könyvritkaságairól</i>	Meg tud nevezni legalább egy műemlékkönyvtárat.	Képről felismer és meg tud nevezni két-három műemlékkönyvtárat. Mindegyik könyvtárból fel tud idézni egy könyvritkaságot.
3.	<i>A televízió, a rádió, a sajtó (írott, elektronikus) iskolai feladatokhoz kapcsolódó műsorai, cikkei</i>	<i>A televízió, a rádió, a sajtó (írott, elektronikus) iskolai feladatokhoz kapcsolódó műsorainak, cikkeinek kiválasztása és meghallgatása (nézése, olvasása) beszámoló készítése</i>	Egyszerű feladatok megoldásához fel tudja használni a televízióban látott, rádióban hallott műsorok témáit.	Be tud számolni szóban és írásban az általa látott, hallott rádiós és televíziós műsorokról.

ÖNMŰVELÉS, KÖNYV- ÉS KÖNYVTÁRHASZNÁLAT 21

+024

4.	Önművelési lehetőségek: művelődési ház, színház, mozi, kiállítás, hangverseny	Tájékozódás önművelési lehetőségekről: programajánlatok tanulmányozása; műsor-, programkiválasztás; a látottak feldolgozása; önművelési napló készítése	Önművelési naplót tud készíteni.	Élményszerű beszámolót tud készíteni a meglátogatott közművelődési programokról.
II.	A FELFEDEZŐ KERESÉS ÉLETKORNAK MEGFELELŐ INFORMÁCIÓHORDOZÓ KBAN	BEVEZETÉS AZ INFORMÁCIÓKERESÉS REJTELMEIBE AZ ÉLETKORNAK MEGFELELŐ INFORMÁCIÓHORDOZÓK SEGÍTSÉGÉVEL		
1.	Az emberi közlés fejlődésének főbb állomásai; a könyv- és újságkészítés mai technikája	Az emberi közlés fejlődésének főbb állomásainak önálló áttekintése dokumentumtörténeti források alapján; kiadó- és nyomdalátogatás	Meg tudja nevezni a hagyományos dokumentumok legfontosabb adatait.	Pontos ismertetést tud adni a tanultak alapján az emberi közlés fejlődésének főbb állomásairól.
2.	Könyvek részei, adatai; könyvajánlás, könyvismertetés; a könyvtárban található fontosabb kézikönyvek elemei (szócikkek, előfeje, mutatók, jelek, rövidítések); lexikonok, szótárak, enciklopédiák hasonlóságai, különbözőségei; az egyes tudományágak fontosabb lexikonjai, enciklopédiái és szótárai; vers-, mesegyűjtemények, szemelvények; gyermeklapok, -rovatok; a napilap, magazin, folyóirat és az évkönyv hasonlóságai, különbözőségei	Könyvek részének megnevezése, adatainak leolvasása egy-egy adott könyvről (gyakorlás); könyvajánlás, könyvismertetés készítése az előszó, a fejezet, a tartalomjegyzék, a képek, ábrák tanulmányozása alapján; a könyvtárban található fontosabb kézikönyvek használatának gyakorlása (szócikkek, előfeje, mutatók, jelek, rövidítések); lexikonok, szótárak, enciklopédiák összehasonlítása; szócikkek szerkesztése, lexikonminták alapján; önálló ismeretszerzés gyakorlása az egyes tudományágak fontosabb kézikönyveiből; önálló ismeretszerzés gyakorlása vers-, mesegyűjteményekből, szemelvényekből; gyermeklapok, -rovatok rendszeres olvasása; a napilap, magazin, folyóirat, évkönyv összehasonlítása	A könyv legfontosabb részeit meg tudja nevezni (borító, kötéstábla, gerinc, könyvtet, terjedelem). Le tudja jegyezni a könyv legfontosabb adatait (szerző, illusztrátor, cím impresszum, terjedelem). Az előszó, a fülszöveg és a tartalomjegyzék alapján tájékozódni tud a könyv tartalmáról.	Tud könyvajánlást, könyvismertetést készíteni a tartalomjegyzék, az előszó, a fülszöveg, a képek, ábrák és mellékletek felhasználásával (kb. 10 mondatban).
3.	Önművelési csatornák útján szerzett információk	Önművelési csatornák útján szerzett információk összehasonlítása a különféle dokumentumokból szerzett ismeretekkel	Fel tud sorolni legalább három olyan önművelési lehetőséget, amelyekkel ismereteit gyarapíthatja.	Össze tudja hasonlítani a rádióból, televízióból szerzett ismereteit az általa könyvekből olvasottakkal.
III.	FŐBB DOKUMENTUMFAJTÁK MEGKÜLÖNBÖZTETÉSE, TARTALMÁNAK ÉS ADATAINAK MEGÁLLAPÍTÁSA	ISMERKEDÉS A DOKUMENTUMFAJTÁKKAL, FORMAI ÉS TARTALOMI ADATAINAK MEGÁLLAPÍTÁSÁNAK MÓDJAIVAL		
1.	Különböző típusú kézikönyvek (lexikon, enciklopédia, szótár atlasz); az egyes tudományágak alapvető kézikönyvei; tankönyvek, szemelvénygyűjtemények,	A különböző típusú kézikönyvek (lexikon, enciklopédia, szótár, atlasz) használatának gyakorlása: tájékozódás az egyes tudományágak alapvető kézikönyveiben: tények, adatok gyűjtése, referens kérdések	Ismer két gyermeklexikont, egy gyermekenciklopédiát, a Magyar nyelv értelmező szótára és a Magyar helyesírási szótár felépítését és segítséggel	Ismeri a fontosabb általános és szaklexikonok, enciklopédiák, szótárak, felépítését, szerkezetét, a különböző jelek,

ÖNMŰVELÉS, KÖNYV- ÉS KÖNYVTÁRHASZNÁLAT 22

+024

<p>tanulási segédletek név- és tárgymutatói, kislexikonai, irodalomjegyzékei;</p>	<p>megválaszolása, szócikkek olvasása; önálló ismeretszerzés gyakorlása:</p>	<p>tudja azokat használni. Tudja használni tankönyvei tartalomjegyzékét és mutatóit.</p>	<p>rövidítések feloldását, élőfej, szócikkek</p>
<p>forrásértékű gyűjtemények, sorozatok; a könyvtári állomány fontosabb antológiái és sorozatai</p>	<p>tankönyvek, szemelvénygyűjtemények, tanulási segédletek név- és tárgymutatóinak, kislexikonjainak, irodalomjegyzékeinek áttekintése; ajánlott irodalom keresése a könyvtárban; tantárgyi feladat megoldásához forrásértékű gyűjtemények, sorozatok használata; tájékozódás a könyvtári állományban a fontosabb antológiákról és sorozatokról</p>		<p>használatát. Iskolai feladataihoz adatokat, tényeket tud gyűjteni, ismereteket tud szerezni kézikönyvekből. Jól ismeri és önállóan tudja használni a megismert kézikönyveket. Önállóan tudja használni tankönyvek, vers- és mesegyűjtemények, sorozatok, kézikönyvek tartalomjegyzékeit, név- és tárgymutatóit. Pontosan ismeri a könyv, a folyóirat és az újság (napilap) tartalmi és formai jellemzőit (azonosságait, különbségeit). Le tudja olvasni a folyóirat, újság legfontosabb adatait (cím, szerkesztő, rovatok, tartalom, évfolyam, szám).</p>
<p>2. Katalógusok (betűrendes, szak) szerkezeti felépítése</p>	<p>A könyvtár katalógusainak tanulmányozása, használatuk gyakorlása</p>	<p>Meg tud keresni megadott könyveket a betűrendes katalógusban és a szakkatalógusban.</p>	<p>Ismeri a betűrendes (szerzői, cím, sorozat) katalógus és a szakkatalógus felépítését, elrendezését (betűrend, szakrend, ETO, osztólapok, katalóguscédula). Le tudja olvasni a katalóguscédula adatait és meg tudja állapítani a besorolás rendjét. Önállóan tud keresni a betűrendes (szerzői, cím, sorozat) katalógusban és a szakkatalógusban megadott könyveket.</p>
<p>3. Közhasznú információforrások (telefonkönyv, mentrend, szaknévsor, tájékoztató füzetek).</p>	<p>Közhasznú információforrások használati utasításának tanulmányozása, használatuk gyakorlása</p>	<p>Segítséggel tudja használni a telefonkönyvet.</p>	<p>Ismeri és tudja használni a fontosabb közhasznú információforrásokat: a telefonkönyvet, a menetrendet, egyéb tájékoztató füzeteket.</p>
<p>4. A médiapiac közhasznú információi: újdonságlisták (lemez, CD, kazetta, video, film, DVD), könyvkiadók könyvajánlásai; televízió, rádió, sajtó közhasznú információi, hirdetései, reklámjai</p>	<p>Tájékozódás a médiapiac közhasznú információiról: újdonságlisták (lemez, CD, kazetta, video, film, DVD), könyvkiadók könyvajánlásainak figyelése; televízió, rádió, sajtó közhasznú információinak, hirdetéseinek, reklámjainak figyelemmel követése</p>	<p>Alkalomszerűen figyeli a könyvajánlásokat, a rádió és a televízió hirdetéseit, reklámjait.</p>	<p>Ismeri és tudja használni a médiapiac közhasznú információforrásait (könyvkiadók könyvajánlásait, a televízió, a rádió hirdetéseit, reklámjait).</p>

ÖNMŰVELÉS, KÖNYV- ÉS KÖNYVTÁRHASZNÁLAT 23

+024

IV.	A SZELLEMI MUNKA TECHNIKÁJA, ÖNÁLLÓ ISMERETSZERZÉS	ISMERKEDÉS A SZELLEMI MUNKA TECHNIKÁJÁVAL, AZ ÖNÁLLÓ ISMERETSZERZÉS TANULÁSA		
1.	<p><i>Információforrások (könyv, folyóirat, AV, számítógép) az iskolai feladatokhoz, egyéni problémák megoldásához; a felhasznált forrás főbb adatai (szerző, cím, impresszum, terjedelem); tárgymutató, mellékletek, időrendi táblázat; tartalmi ismertetés előszó, tartalomjegyzék, képek, ábrák alapján; ajánlójegyzék, bibliográfia, könyvismertetés; felhasznált forrás, felhasznált irodalom</i></p>	<p><i>Iskolai feladatokhoz, egyéni problémák megoldásához információkeresés megadott vagy szabadon választott forrásokból (könyv, folyóirat, AV, számítógép): tények, adatok lejegyzése különböző dokumentumokból; információszerzés nem hagyományos dokumentumokból (AV, számítógép, képűjság); a felhasznált forrás főbb adatainak lejegyzése (szerző, cím, impresszum, terjedelem); tárgymutató, mellékletek, időrendi táblázat használata; tartalmi ismertetés készítése (előszó, tartalomjegyzék, képek, ábrák alapján) megadott dokumentumokról; ajánlójegyzék, bibliográfia, könyvismertetés készítése; a felhasznált forrás szabályos idézésének, a felhasznált irodalom feltüntetésének szabályainak gyakorlása</i></p>	<p>Tudja használni tankönyvek, vers-, mesegyűjtemények sorozatok tartalomjegyzékét, név- és tárgymutatóját. Napilapok, gyermekfolyóiratok legfontosabb adatait le tudja jegyezni (cím, szerző, szerkesztő, rovat, tartalom, évfolyam, szám).</p>	<p>Iskolai feladatokhoz önállóan tud ismereteket szerezni a könyvtári tájékoztató apparátus felhasználásával. Tud könyvjárlást, kiselőadást ajánlójegyzéket készíteni. A felhasznált forrásból pontosan tud idézni.</p>
2.	<p><i>A könyvtár direkt (kézikönyvtár) és indirekt (katalógus, bibliográfia, adatbázis) tájékoztató apparátusa; általános szaklexikonok, enciklopédiák, szótárak, adattárak, antológiák, atlaszok; jegyzet, cédula; könyvjárlás szaktárgyi témakörökhöz; a katalógusok, bibliográfiák számítógépes adatbázisok használatára épülő önálló ismeretszerzés módszerei</i></p>	<p><i>Önműveléshez, szaktárgyi ismeretszerzéshez a könyvtár direkt és indirekt tájékoztató apparátusának használata: a kézikönyvtári állományra épülő önálló ismertszerzés gyakorlása; általános szaklexikonok, enciklopédiák, szótárak, adattárak, antológiák, atlaszok tanulmányozása és használatuk gyakorlása (adatkeresés, anyaggyűjtés, referens kérdések megoldása); a jegyzetelés és a cédulázás gyakorlása; szaktárgyi témakörökhöz könyvjárlás készítése; szócikkek szerkesztése lexikonminták alapján; keresés gyakorlása leíró és szakkatalógusban; adatgyűjtés, bibliográfiakészítés, tájékozódás katalógusok alapján; irodalomkeresés szakkatalógusokból</i></p>	<p>Segítséggel keresni tud megadott könyveket a betűrendes katalógusban és a szakkatalógusban. Segítséggel tudja használni a könyvtár legalapvetőbb tájékoztató eszközeit.</p>	<p>Önállóan tud keresni megadott könyveket a betűrendes katalógusban és a szakkatalógusban. Ismeretszerzéshez használni tudja a könyvtár direkt és indirekt tájékoztató eszközeit.</p>
3.	<p><i>Tömegkommunikációs csatornák és iskolán kívüli önművelési formák információi; televízió- és rádióműsorok; műsorokról szóló kritikák, elemzések;</i></p>	<p><i>Információkeresés tömegkommunikációs csatornákból és iskolán kívüli önművelési formákból: televízió- és rádióműsorok figyelése, nézése; műsorokról szóló kritikák, elemzések figyelése;</i></p>	<p>Szabadidős programjairól önművelési naplót tud készíteni.</p>	<p>Önállóan tud ismereteket gyűjteni tömegkommunikációs csatornákból (rádió, tv, újság) és igénybe tudja venni a művészeti, művelődési intézmények</p>

**ÖNMŰVELÉS, KÖNYV- ÉS KÖNYVTÁRHASZNÁLAT 24
+024**

az írott és elektronikus sajtó; tantárgyi témához kapcsolódó programajánlás színház, mozi, művelődési ház gyermekműsorai; önművelési napló

az írott és elektronikus sajtó figyelése; tantárgyi témához kapcsolódó programajánlás készítése; színház, mozi, művelődési ház gyermekműsorainak figyelése; önművelési napló készítése

szolgáltatásait. Önművelési naplót tud készíteni (tv, rádió, újság, színház, mozi, művelődési házsabadiós programjairól.

**ÖNMŰVELÉS, KÖNYV- ÉS KÖNYVTÁRHASZNÁLAT 25
+024****Év végi követelmény****4. évfolyam**

- I. ÁLTALÁNOS KÖNYVTÁRHASZNÁLATI ISMERETEK. ÖNMŰVELÉSI LEHETŐSÉGEK
- A tanuló tudjon önállóan tájékozódni az iskolakönyvtárban.
 - Képről fel tudjon ismerni öt műemlékkönyvtárat.
 - Tudjon szóban és írásban beszámolni különböző médiumokban hallott, látott műsorokról
 - Tudjon önművelési naplót írni szabadidős programjáról.
- II. FELFEDEZŐ KERESÉS ÉLETKORNAK MEGFELELŐ INFORMÁCIÓHORDOZÓKBAN
- Tudja az emberi közlés fejlődésének főbb állomásait
 - Tudjon könyvismertetést készíteni a könyv járulékos elemeinek felhasználásával.
 - Tudja összehasonlítani a könyvben olvasott információkat a más médiumok által közvetített információkkal.
- III. FŐBB DOKUMENTUMFAJTÁK MEGKÜLÖNBÖZTETÉSE, TARTALMÁNAK ÉS ADATAINAK MEGÁLLAPÍTÁSA
- Ismerje és használja a fontosabb általános és szaklexikonokat és enciklopédiákat.
 - Tudja használni a betűrendes katalógust, ismerje annak részletekbe menő felépítését.
 - Tudja használni a fontosabb közhasznú információk forrását.
 - Tudja használni a médiapiac közhasznú információforrásait.
- IV. A SZELLEMI MUNKA TECHNIKÁJA, AZ ÖNÁLLÓ ISMERETSZERZÉS
- Tudjon önállóan ismereteket szerezni az iskolai könyvtár segítségével iskolai feladatainak megoldásához.
 - Tudjon adott dokumentumot önállóan megkeresni a könyvtári katalógusban.
 - Önállóan tud ismereteket, információkat gyűjteni a tömegkommunikációs csatornákból.